

AUGLÝSING

um samning um klasasprengjur.

Hinn 31. ágúst 2015 var aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna afhent fullgildingarskjal Íslands vegna samnings um klasasprengjur sem gerður var í Dyflinni 30. maí 2008. Alþingi hafði með lögum nr. 83/2015 um framkvæmd samnings um klasasprengjur heimilað ríkisstjórninni að fullgilda samninginn. Samningurinn öðlaðist gildi gagnvart Íslandi 1. febrúar 2016.

Samningurinn er birtur sem fylgiskjal með auglýsingu þessari.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utarríkisráðuneytinu, 9. desember 2021.

F. h. r.
Martin Eyjólfsson.

Anna Jóhannsdóttir.

Fylgiskjal.**SAMNINGUR
um klasasprengjur.**

Aðildarríki samnings þessa,

sem hafa þungar áhyggjur af því að almenningur og einstakir borgarar haldi áfram að bera hitann og þungann af hernaðaráttökum,

sem eru ákveðin í að binda í eitt skipti fyrir öll enda á þjáningar og mannfall af völdum klasasprengna þegar þeim er beitt, þegar þær virka ekki sem skyldi eða þegar þær eru skildar eftir á víðavangi,

sem hafa áhyggjur af því að klasasprengjuleifar valdi dauða eða limlestingu óbreyttra borgara, þar á meðal kvenna og barna, standi í vegi fyrir efnahagslegri og samfélagslegri þróun, þar á meðal með því að svipta menn lífsviðurværi sínu, hindri endurhæfingu og enduruppbyggingu að loknum átökum, tefji eða komi í veg fyrir heimkomu flóttamanna og uppflosnaðra manna innan lands, kunni að hafa neikvæð áhrif á innlent og alþjóðlegt friðarstarf og mannúðaraðstoð og hafi aðrar alvarlegar afleiðingar árum saman eftir notkun þeirra,

sem hafa þungar áhyggjur, þar að auki, af hættunni sem stafar af miklum birgðum klasasprengna í eigu þjóðríkja sem ætlaðar eru til nota í hernaðaraðgerðum og eru staðráðin í að tryggja að þeim verði eytt hratt,

sem telja að nauðsynlegt sé að þau leggi allt kapp á, með skilvirkum og samræmdum hætti, að leysa það örðuga verkefni að fjarlægja klasasprengjuleifar sem hefur verið komið fyrir um heim allan og tryggja að þeim verði eytt,

sem eru einnig ákveðin í að tryggja að réttur allra fórnarlamba klasasprengna nái fram að ganga og að mannleg reisn þeirra verði viðurkennd,

sem eru staðráðin í að gera allt sem í þeirra valdi stendur til að aðstoða fórnarlömb klasasprengna, meðal annars veita þeim lækniþjónustu, endurhæfingu og sálrænan stuðning, auk þess að stuðla að félagslegri og efnahagslegri aðlögun þeirra,

sem sjá mikilvægi þess að veita fórnarlömbum klasasprengna aldurs- og kynjamiðaða aðstoð og að koma til móts við sérþarfir áhættuhópa,

sem hafa í huga sáttmálann um réttindi fatlaðs fólk sem kveður meðal annars á um að aðildarríki þess samnings skuldbindi sig til þess að tryggja og stuðla að því að öll mannréttindi og mannfrelsi nái fram að ganga í einu og öllu gagnvart öllum fótluðum mönnum án mismununar af nokkru tagi sakir fötlunar,

sem eru minnug nauðsynjar þess að samræma nægilega vel aðgerðir sem unnið er að víða og snúa að réttindum og þörfum fórnarlamba vopna af ólíkum gerðum og eru staðráðin í að forðast að fórnarlömbum slíkra vopna sé mismunað,

sem áréttu að borgarar og stríðsmenn skuli ávallt, í tilvikum sem samningur þessi eða aðrir alþjóðasamningar fjalla ekki um, njóta verndar og áhrifa meginreglna þjóðaréttar sem rekja má til viðtekinna venja, til mannúðarhugsjónarinnar og til boða um almenna samviskuskyldu,

sem eru staðráðin í að vopnuðum hópum, sem ekki eru hluti af ríkisher, skuli ekki undir neinum kringumstæðum heimilað að aðhafast neitt sem er óheimilt aðildarríkjum samnings þessa,

sem fagna afar breiðri alþjóðlegri samstöðu um alþjóðlegar reglur sem banna jarðsprengjur og bundnar eru í samningnum frá 1997 um bann við notkun, birgðasöfnun, framleiðslu og yfirfærslu jarðsprengna og um eyðingu þeirra,

sem fagna einnig samþykkt bókunarinnar um sprengiefnaleifar frá stríðsátökum, sem fylgdi með í viðauka við samninginn um bann við eða takmarkanir á notkun tiltekinna hefðbundinna vopna sem

unnt er að flokka sem mjög skaðleg eða hafi tilviljunarkennd áhrif, og gildistöku hennar 12. nóvember 2006 og sem vilja að borgarar njóti aukinnar verndar fyrir áhrifum klasasprengjuleifa í umhverfi þar sem stríðsátökum er lokið,

sem hafa einnig hugfasta ályktun öryggisráðs Sameinuðu þjóðanna nr. 1325 um konur, frið og öryggi og ályktun öryggisráðs Sameinuðu þjóðanna nr. 1612 um börn í hernaðaráttökum,

em fagna enn fremur ráðstöfunum, sem hafa verið gerðar á innlendum, svæðisbundnum og hnattrænum vettvangi á undanförunum árum, í því augnamiði að banna, takmarka eða stöðva um stundarsakir notkun, birgðasöfnun, framleiðslu og yfirfærslu á klasasprengjum,

sem leggja áherslu á almenna samviskuskyldu til eflingar mannúðarhugsjóninni eins og hún birtist í ákalli um heim allan um endalok þjáninga af völdum klasasprengna og viðurkenna starf Sameinuðu þjóðanna, Alþjóðaráðs Rauða krossins, Klasasprengjubandalagsins og fjölmargra annarra frjálsra félagasamtaka í heiminum í þágu þess markmiðs,

sem árétta yfirlýsingu Óslóarráðstefnunnar um klasasprengjur, en með henni viðurkenndu ríki meðal annars alvarlegar afleiðingar af notkun klasasprengna og skuldbundu sig til að ljúka fyrir 2008 við lagalega bindandi gerning sem mundi banna notkun, framleiðslu, yfirfærslu og birgðasöfnun klasasprengna sem valda borgurum óásættanlegu meini, og mundi setja lagaramma um samvinnu og aðstoð sem tryggir að fórnarlömbum verði veitt fullnægjandi umönnun og endurhæfing, að spillt svæði verði hreinsuð, að boðin verði fram fræðsla til að draga úr áhættu og að birgðum verði eytt,

sem leggja áherslu á að æskilegt sé að fá öll ríki til þess að gerast aðilar að samningi þessum og eru staðráðin í að vinna ötullega að því að algilda hann og að hann komi að fullu til framkvæmda,

sem ganga út frá meginreglum og ákvæðum alþjóðlegs mannúðarréttar, sér í lagi þeirri meginreglu að réttur aðila að hernaðaráttökum til þess að velja aðferðir eða brögð í ófriði er ekki ótakmarkaður, ásamt þeim reglum að aðilar að vopnuðum átökum skuli ávallt greina á milli almennings og stríðsmanna sem og á milli borgaralegs viðfangs og hernaðarlegra skotmarka og þar af leiðandi beina aðgerðum sínum eingöngu að hernaðarlegum skotmörkum, að í hernaðaraðgerðum skuli þess stöðugt gætt að hlífa almenningi, borgurum og sérhverju borgaralegu viðfangi og að almenningur og einstakir borgarar njóti almennrar verndar fyrir hættum sem stafa af hernaðaraðgerðum,

HAGA ORÐIÐ ÁSÁTT um eftirfarandi:

1. gr.

Almennar skuldbindingar og gildissvið.

1. Sérhvert aðildarríki skuldbindur sig til þess að gera aldrei neitt af því sem hér fer á eftir:
  - a) að nota klasasprengjur;
  - b) að þróa, framleiða, verða sér úti um með öðrum hætti, safna birgðum af, varðveita eða yfirfæra til einhvers klasasprengjur, beint né óbeint,
  - c) að aðstoða, hvetja eða ýta undir einhvern til að taka þátt í einhverjum þeim aðgerðum sem aðildarríki eru óheimilar samkvæmt samningi þessum.
2. Ákvæði 1. mgr. þessarar greinar gilda, að breyttu breytanda, um sprengifimar smásprengjur sem eru sérhannaðar til þess að vera dreift eða sleppt úr skömmturum sem eru áfastir loftföllum.
3. Samningur þessi gildir ekki um jarðsprengjur.

2. gr.

Skilgreiningar.

Í samningi þessum hafa eftirfarandi hugtök þá merkingu sem hér greinir:

1. „**Fórnarlömb klasasprengna**“ merkir allir einstaklingar sem hafa týnt lífi eða orðið fyrir líkamlegu eða andlegu tjóni eða efnahagslegu tapi, hefur verið ýtt út á jaðar samfélagsins eða hafa orðið að þola að réttur þeirra sé verulega skertur í framkvæmd vegna notkunar klasasprengna. Meðtaldir eru þeir einstaklingar sem hafa beinlínis orðið fyrir klasasprengjum og þeir aðstandendur þeirra og samfélög sem fyrir áhrifum verða.

2. **„Klasasprengrja“** merkir hefðbundið hertól sem er hannað til að dreifa eða sleppa sprengifimum dreifisprengrjum og er hvert um sig undir 20 kg að þyngd ásamt þeim sprengifimu dreifisprengrjum sem það inniheldur. Það á ekki við um eftirfarandi:
  - a) hertól eða dreifisprengrju sem er hönnuð til að gefa frá sér blossa, reyk, flugelda eða ratsjár-endurvarpsefni, eða hertól sem er hannað einvörðungu til loftvarna,
  - b) hertól eða dreifisprengrju sem er gerð til að framkalla rafmagns- eða rafeindaáhrif,
  - c) hertól sem, til að forðast áhrif á óafmörkuðum svæðum og þá hættu sem stafar af ósprungnum dreifisprengrjum, hefur öll eftirtalin einkenni:
    - i. hvert hertól inniheldur færri en tíu sprengifimar dreifisprengrjur,
    - ii. hver sprengifim dreifisprengrja vegur minna en fjögur kíló,
    - iii. hver sprengifim dreifisprengrja er hönnuð í þeim tilgangi að finna og hæfa eitt ákveðið skotmark,
    - iv. hver sprengifim dreifisprengrja er búin rafeindabúnaði til sjálfseyðingar,
    - v. hver sprengifim dreifisprengrja er búin sjálfsónýtandi rafeindabúnaði.
3. **„Sprengifim dreifisprengrja“** merkir hefðbundið hertól sem, til að þjóna tilgangi sínum, er dreift eða sleppt úr klasasprengrju og gert til að virka með þeim hætti að það tendrar sprengjuhleðslu fyrir, við eða eftir samslátt.
4. **„Gölluð klasasprengrja“** merkir klasasprengrja sem hefur verið skotið, sleppt, hafin á loft, varpað fram eða send með öðrum hætti og hefði átt að dreifa eða sleppa sprengifimum dreifisprengrjum sínum en gerði ekki.
5. **„Ósprungnar dreifisprengrjur“** merkir sprengifimar dreifisprengrjur sem hefur verið dreift eða sleppt úr, eða með öðrum hætti skildar frá, klasasprengrju og hafa ekki sprungið eins og til var ætlast.
6. **„Yfirgefnar klasasprengrjur“** merkir klasasprengrjur eða sprengifimar dreifisprengrjur sem ekki hafa verið notaðar og hafa verið skildar eftir eða hent og eru ekki lengur undir eftirliti þess aðila sem skildi þær eftir eða henti þeim. Þær kunna eða kunna ekki að hafa verið undirbúnar til notkunar.
7. **„Klasasprengrjuleifar“** merkir gallaðar klasasprengrjur, yfirgefnar klasasprengrjur, ósprungnar dreifisprengrjur og ósprungnar smásprengrjur.
8. **„Yfirfærsla“** merkir, auk eiginlegs flutnings klasasprengrna inn á innlent yfirráðasvæði eða út af því, yfirfærsla eignarréttar á og yfirráða yfir klasasprengrjum en ekki yfirfærsla yfirráðasvæðis þar sem klasasprengrjuleifar er að finna.
9. **„Sjálfseyðingarbúnaður“** merkir innfellt, sjálfvirkt gangvirki sem er viðbót við aðalrásbúnað hertólsins og tryggir að hertólið, sem hann er innfelldur í, eyðileggist.
10. **„Sjálfsónýtandi“** merkir það að gera hertól ónothæft á sjálfvirkan hátt með því að ónýta ihlut varanlega, t.d. rafhlöðu, sem nauðsynleg er til að hertólið geti virkað.
11. **„Klasasprengrjuspillt svæði“** merkir svæði þar sem vitað er eða grunur leikur á um að klasasprengrjuleifar sé að finna.
12. **„Jarðsprengrja“** merkir hertól sem koma má fyrir undir, á eða nálægt yfirborði jarðar eða öðrum yfirborðsfleti og er ætlað að springa sakir nærveru, nálægðar eða snertingar manns eða farartækis.
13. **„Sprengifim smásprengrja“** merkir hefðbundið hertól, undir 20 kg að þyngd, sem er ekki sjálfknúð og, til að þjóna tilgangi sínum, er dreift eða sleppt úr dreifara og er ætlað að virka með því að tendra sprengjuhleðslu fyrir, við eða eftir samslátt.
14. **„Dreifari“** merkir geymir sem er gerður til að dreifa eða sleppa sprengifimum smásprengrjum og er áfestur við loftfar þegar þeim er dreift eða sleppt.
15. **„Ósprungnar smásprengrjur“** merkir sprengifimar smásprengrjur sem hefur verið dreift eða sleppt úr, eða með öðrum hætti skildar frá dreifara og hafa ekki sprungið eins og til var ætlast.

3. gr.

Geymsla og eyðing birgða.

1. Sérhvert aðildarríki skal, í samræmi við innlendar reglur, aðskilja allar klasasprengrjur, sem lög-saga þess nær til og það ræður yfir, frá hertólum sem bíða þess að verða notaðar í hernaðar-aðgerðum og merkja þær til eyðingar.

2. Sérhvert aðildarríki skuldbindur sig til að eyða öllum klasasprengrum, er um getur í 1. mgr. þessarar greinar, eða tryggja að þeim verði eytt, eins fljótt og auðið er og ekki síðar en átta árum eftir að samningur þessi öðlast gildi gagnvart því. Sérhvert aðildarríki skuldbindur sig til að tryggja að aðferðir við eyðingu séu samkvæmt alþjóðlegum stöðlum um verndun lýðheilsu og umhverfis.
3. Telji aðildarríki að það muni ekki geta eytt öllum klasasprengrum, er um getur í 1. mgr. þessarar greinar, eða tryggt að þeim verði eytt, innan átta ára eftir að samningur þessi öðlast gildi gagnvart því getur hlutaðeigandi aðildarríki lagt fram beiðni, fyrir fund aðildarríkjanna eða endurskoðunar-ráðstefnu, um að frestur til að ljúka eyðingu fyrrnefndra klasasprengra verði framlengdur um allt að fjögur ár. Við óvenjulegar aðstæður getur aðildarríki óskað eftir fresti í allt að fjögur ár til viðbótar. Umbeðinn viðbótarfrestur skal ekki vara lengur í árum talið en bráðnauðsynlegt er til þess að aðildarríkið geti efnt skuldbindingar sínar skv. 2. mgr. þessarar greinar.
4. Hver beiðni um framlengdan frest skal innihalda eftirfarandi:
  - a) hve lengi hinn ráðgerði, framlengdi frestur skal vara,
  - b) ítarlegan rökstuðning fyrir ráðgerðum, framlengdum fresti, meðal annars það fjármagn og þá tækni sem aðildarríkið hefur yfir að ráða til þess að eyða öllum klasasprengrum er um getur í 1. mgr. þessarar greinar, og, eftir atvikum, þær óvenjulegu aðstæður sem réttlæta hann,
  - c) áætlun um hvernig og hvenær eyðingu birgða verði lokið,
  - d) magn og gerð klasasprengra og sprengifimra dreifisprengra sem fyrir hendi eru þegar samningur þessi öðlast gildi gagnvart hlutaðeigandi aðildarríki og allar klasasprengrur eða sprengifimar dreifisprengrur þar umfram sem koma í leitirnar eftir þá gildistöku,
  - e) magn og gerð klasasprengra og sprengifimra dreifisprengra sem er eytt á því tímabili er um getur í 2. mgr. þessarar greinar og
  - f) magn og gerð klasasprengra og sprengifimra dreifisprengra sem til stendur að eyða meðan ráðgerður, framlengdur frestur varir og það magn sem áætlað er að eyða á ári hverju.
5. Fundur aðildarríkjanna eða endurskoðunarráðstefnan skal, að teknu tilliti til þeirra þátta sem um getur í 4. mgr. þessarar greinar, taka beiðnina til athugunar og ákveða með meiri hluta greiddra atkvæða þeirra aðildarríkja sem eiga fulltrúa á fundinum eða ráðstefnunni hvort orðið skuli við beiðninni um viðbótarfrest. Aðildarríkin geta ákveðið að veita skemmri frest en beiðni er um og geta gert tillögu um viðmiðanir fyrir hinn framlengda frest, eftir því sem við á. Beiðni um framlengdan frest skal leggja fram minnst níu mánuðum fyrir fund aðildarríkjanna eða endurskoðunarráðstefnuna sem taka á hana til umfjöllunar.
6. Þrátt fyrir ákvæði 1. gr. samnings þessa er heimilt að geyma eða verða sér úti um takmarkaðan fjölda klasasprengra og sprengifimra dreifisprengra til að vinna að framförum við og þjálfun í að finna klasasprengrur og sprengifimar dreifisprengrur, þróa tækni til að fjarlægja þær eða eyða þeim eða til að þróa gagnráðstafanir vegna klasasprengra. Fjöldi sprengifimra dreifisprengra, sem eru geymdar eða er aflað, skal ekki vera meiri en bráðnauðsynlegur er til fyrrgreindra nota.
7. Þrátt fyrir ákvæði 1. gr. samnings þessa er heimilt að yfirfæra klasasprengrur til annars aðildarríkis í því skyni að eyða þeim og í þeim tilgangi sem er lýst í 6. mgr. þessarar greinar.
8. Aðildarríki sem geyma, verða sér úti um eða yfirfæra klasasprengrur eða sprengifimar dreifisprengrur í þeim tilgangi sem lýst er í 6. og 7. mgr. þessarar greinar skulu leggja fram ítarlega skýrslu um áætlaða og raunverulega notkun þessara klasasprengra og sprengifimra dreifisprengra og gerð þeirra, magn og lotunúmer. Ef klasasprengrur eða sprengifimar dreifisprengrur eru yfirfærðar til annars aðildarríkis í þessum tilgangi skal koma fram í skýrslunni hver viðtakandinn er. Taka ber þess konar skýrslu saman fyrir hvert ár sem aðildarríki geymir, verður sér úti um eða yfirfærir klasasprengrur eða sprengifimar dreifisprengrur og leggja fyrir aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna eigi síðar en 30. apríl árið eftir.

4. gr.

Hreinsun og eyðing klasasprengruleifa og fræðsla til að draga úr áhættu.

1. Sérhvert aðildarríki skuldbindur sig til að fjarlægja klasasprengruleifar og eyða þeim á klasasprengruspilltum svæðum sem lögsaga þess nær til eða það ræður yfir, eða tryggja að þær verði fjarlægðar og þeim eytt, með eftirfarandi hætti:

- a) ef klasasprengjuleifar eru á svæðum sem lögsaga þess nær til eða það ræður yfir á gildistöku-degi samnings þessa gagnvart hlutaðeigandi aðildarríki skal slík hreinsun eða eyðing fara fram eins fljótt og auðið er og eigi síðar en tíu árum frá þeirri dagsetningu,
  - b) ef klasasprengjur hafa, eftir að samningur þessi öðlast gildi gagnvart hlutaðeigandi aðildarríki, orðið að klasasprengjuleifum á svæðum sem lögsaga þess nær til eða það ræður yfir skal slík hreinsun eða eyðing fara fram eins fljótt og auðið er og eigi síðar en tíu árum eftir að þeim beinu hernaðaráttökum þegar slíkar klasasprengjur urðu að klasasprengjuleifum er lokið og
  - c) hlutaðeigandi aðildarríki skal, að efnadri annarri hvorri skuldbindingu sem sett er fram í a- og b-lið þessarar málsgreinar, gefa út yfirlýsingu um að settum kröfum hafi verið hlítt til næsta fundar aðildarríkjanna.
2. Jafnhliða því að efna skuldbindingar sínar skv. 1. mgr. þessarar greinar skal sérhvert aðildarríki gera eftirfarandi ráðstafanir, eins fljótt og auðið er, að teknu tilliti til ákvæða 6. gr. samnings þessa um alþjóðlega samvinnu og aðstoð:
- a) kanna, meta og skrásetja þá ógn sem stafar af klasasprengjuleifum, jafnframt því að leggja allt kapp á að finna öll klasasprengjuspill svæði sem lögsaga þess nær til eða það ræður yfir,
  - b) meta nauðsynlegar aðgerðir og forgangsraða þeim að því er varðar merkingar, vernd almennra borgara, hreinsun og eyðingu og hefjast handa og grípa til úrræða og semja landsáætlun um framkvæmd þessara aðgerða og byggja, eftir atvikum, á ríkjandi skipan, reynslu og aðferðum,
  - c) gera allar ráðstafanir sem henta til að tryggja að ummál allra klasasprengjuspilltra svæða, sem lögsaga þess nær til eða það ræður yfir, sé merkt, þau séu vöktuð og varin með girðingu eða á annan hátt til að tryggt sé að almennir borgarar fari ekki inn á þau; setja ber upp viðvörðunarskilti, gerð með þeim hætti að það samfélag þar sem áhrifa sprengjubúnaðar gætir gefi þeim sérstakan gaum þegar merkja á meint hættusvæði; skilti og aðrar merkingar, sem sýna mörk hættusvæða, ættu að vera eins áberandi, læsileg, endingargóð og þolin gagnvart umhverfis-áhrifum og frekast er kostur og gefa skýrt til kynna hvorum megin merktra marka talið er að klasasprengjuspillt svæði sé að finna og hvorum megin talið er öruggt að vera á ferð,
  - d) fjarlægja og eyða öllum klasasprengjuleifum sem eru á svæðum sem lögsaga þess nær til eða það ræður yfir og
  - e) annast fræðslu til að draga úr áhættu og tryggja að almennir borgarar, sem búa á eða í námunda við klasasprengjuspillt svæði, séu meðvitaðir um þá hættu sem stafar af slíkum leifum.
3. Sérhvert aðildarríki skal, jafnhliða því að hrinda þeim ráðstöfunum sem um getur í 2. mgr. þessarar greinar í framkvæmd, taka mið af alþjóðlegum stöðlum, meðal annars alþjóðlegum stöðlum um jarðsprengjuaðgerðir (IMAS).
4. Þessi málsgrein skal gilda í þeim tilfellum þegar klasasprengjur hafa verið notaðar eða skildar eftir af einu aðildarríki áður en samningur þessi hefur öðlast gildi gagnvart því aðildarríki og hafa orðið að klasasprengjuleifum á svæðum, sem lögsaga annars aðildarríkis nær til eða annað aðildarríki ræður yfir, þegar samningur þessi öðlast gildi gagnvart því síðarnefnda.
- a) Í þeim tilvikum, þegar samningur þessi öðlast gildi gagnvart báðum aðildarríkjunum, er fyrrnefnda aðildarríkið eindregið hvatt til að leggja síðarnefnda aðildarríkinu til aðstoð, meðal annars tæknilega, fjárhagslega og efnislega eða aðstoð í formi mannafla, annaðhvort tvíhliða eða fyrir atbeina þriðja aðila sem gagnkvæmt samkomulag er um, þ.m.t. stofnanir Sameinuðu þjóðanna eða önnur viðkomandi samtök, til að auðveldara sé að merkja, fjarlægja og eyða fyrrnefndum klasasprengjuleifum.
  - b) Slík aðstoð skal meðal annars felast í upplýsingagjöf um gerð og magn notaðra klasasprengna, nákvæmlega hvar klasasprengjuárásir voru gerðar og um þau svæði þar sem vitað er að klasasprengjuleifar er að finna, að því tilskildu að slíkar upplýsingar liggi fyrir.
5. Ef aðildarríki telur sig ófært um að fjarlægja og eyða öllum klasasprengjuleifum, sem getið er um í 1. mgr. þessarar greinar, eða tryggja að þær verði fjarlægðar og þeim eytt, innan tíu ára frá því að samningur þessi öðlast gildi gagnvart því, getur það lagt beiðni fyrir fund aðildarríkjanna eða endurskoðunaráráðstefnu um að frestur til að ljúka við að fjarlægja og eyða slíkum klasasprengjuleifum verði framlengdur um allt að fimm ár. Umbeðinn frestur skal ekki vera lengri en sá tími í árum talið sem rétt nægir til þess að gera aðildarríkinu kleift að uppfylla skuldbindingar sínar skv. 1. mgr. þessarar greinar.

6. Beiðni um frekari frest skal leggja fyrir fund aðildarríkjanna eða endurskoðunarráðstefnu áður en frestur sá er um getur í 1. mgr. þessarar greinar er út runninn fyrir aðildarríkið. Hverja beiðni skal leggja fyrir minnst níu mánuðum fyrir þann fund aðildarríkjanna eða endurskoðunarráðstefnu sem taka á hana til umfjöllunar. Hver beiðni skal innihalda eftirfarandi upplýsingar:
- gildistíma fyrirhugaðs viðbótarfrests,
  - ítarlegan rökstuðning fyrir fyrirhuguðum viðbótarfresti, meðal annars fjármagn og tækni sem viðkomandi aðildarríki er tiltæk og það þarfnast til að geta fjarlægt og eytt öllum klasasprengjuleifum meðan fyrirhugaður frestur varir,
  - upplýsingar um undirbúning fyrirhugaðra aðgerða og um stöðu aðgerða sem þegar er lokið samkvæmt landsáætlunum um að fjarlægja og eyða jarðsprengjum á hinu upphaflega tíu ára tímabili, er um getur í 1. mgr. þessarar greinar, og meðan frekari frestur varir,
  - hvert það heildarsvæði þar sem klasasprengjuleifar er að finna þegar samningur þessi öðlast gildi gagnvart viðkomandi aðildarríki og öll önnur svæði þar sem klasasprengjuleifar finnast eftir þá gildistöku,
  - allt það svæði þar sem klasasprengjuleifar eru sem hreinsað hefur verið frá gildistöku samnings þessa,
  - hvert það heildarsvæði er þaðan sem til stendur að fjarlægja klasasprengjuleifar meðan fyrirhugaður viðbótarfrestur varir,
  - þær aðstæður sem hafa aftrað viðkomandi aðildarríki frá því að eyða öllum klasasprengjuleifum á svæðum sem lögsaga þess nær til eða það ræður yfir á hinu upphaflega tíu ára tímabili er um getur í 1. mgr. þessarar greinar og þær aðstæður sem kunna að aftra því meðan fyrirhugaður viðbótarfrestur varir,
  - mannúðar-, félags-, efnahags- og umhverfisáhrif sem hinn fyrirhugaði viðbótarfrestur hefur í för með sér og
  - allar aðrar upplýsingar sem varða beiðnina um hinn fyrirhugaða viðbótarfrest.
7. Fundur aðildarríkjanna eða endurskoðunarráðstefnan skal, að teknu tilliti til þeirra þátta sem um getur í 6. mgr. þessarar greinar, meðal annars tilkynnts magns klasasprengjuleifa, leggja mat á beiðnina og ákveða, með meiri hluta greiddra atkvæða þeirra aðildarríkja sem eiga fulltrúa á fundinum eða ráðstefnunni, hvort orðið skuli við beiðninni um viðbótarfrest. Aðildarríkin geta ákveðið að veita styttri viðbótarfrest en beðið er um og geta, eftir atvikum, gert tillögu um viðmiðunarreglur um hann.
8. Heimilt er að endurnýja viðbótarfrestinn í allt að fimm ár að fram kominni nýrri beiðni skv. 5., 6., og 7. mgr. þessarar greinar. Með beiðni um frekari viðbótarfrest skal aðildarríki leggja fram viðeigandi viðbótarupplýsingar um framkvæmdir meðan fyrri viðbótarfresturinn, sem var veittur samkvæmt þessari grein, varði.

5. gr.

Aðstoð við fórnarlömb.

- Sérhvert aðildarríki skal, að því er fórnarlömb klasasprengna varðar og á svæðum sem lögsaga þess nær til eða það ræður yfir, í samræmi við gildandi alþjóðlegan mannúðarrétt og mannréttindalög, veita viðunandi aldurs- og kynjamiðaða aðstoð, þ.m.t. lækniáætlun, endurhæfingu og sálfræðilegan stuðning, auk þess að stuðla að félags- og efnahagslegri aðlögun þeirra. Sérhvert aðildarríki skal leggja allt kapp á að afla áreiðanlegra gagna sem máli skipta með tilliti til fórnarlamba klasasprengna.
- Sérhvert aðildarríki skal, þegar það efnir skuldbindingar sínar skv. 1. mgr. þessarar greinar:
  - meta þarfir fórnarlamba klasasprengna,
  - vinna að setningu, framkvæmd og framfylgd nauðsynlegra landslaga og stefnu,
  - gera landsáætlun og fjárhagsáætlun, þar sem aðgerðir eru meðal annars tímasettar, í því augnamiði að fella þær inn í rammaáætlanir og fyrirkomulag sem gildir á landsvísi um örorku, uppbyggingu og mannréttindi og jafnframt taka fullt tillit til sérhlutverks og sérframlags hlutaðeigandi aðila,
  - hefjast handa og grípa til úrræða, innlendra sem alþjóðlegra,
  - sjá til þess að fórnarlömbum klasasprengna sé ekki mismunað, eða mismunað innbyrðis, eða

að þau fórnarlömb hljóti sambærilega meðferð og þeir sem hafa meiðst eða örkumlast af öðrum orsökum; mismunandi meðferð ætti eingöngu að miða við þarfir í skilningi læknisfræði, endurhæfingar, sálfræði eða félags- og hagfræði,

- f) hafa náíð samráð við og tryggja virka aðkomu fórnarlamba klasasprengrna og samtaka sem koma fram fyrir þeirra hönd,
- g) tilnefna miðstöð innan stjórnsýslunnar sem hafi það hlutverk að samræma þau mál sem eiga skylt við framkvæmd ákvæða þessarar greinar og
- h) leitast við að innleiða viðeigandi viðmiðunarreglur og góðar starfsvenjur, meðal annars á sviði læknisþjónustu, endurhæfingar og sálfræðistuðnings, að meðtöldum samfélagslegum og efnahagslegum úrræðum.

6. gr.

Alþjóðleg samvinna og aðstoð.

1. Sérhvert aðildarríki á rétt á að leita aðstoðar og þiggja hana þegar það efnir skuldbindingar sínar samkvæmt samningi þessum.
2. Sérhvert aðildarríki, sem hefur aðstöðu til þess, skal veita aðildarríkjum, sem hafa orðið fyrir áhrifum klasasprengrna, tæknilega, efnislega og fjárhagslega aðstoð sem miðar að efndum skuldbindinga sem leiðir af samningi þessum. Unnt er að veita slíka aðstoð, meðal annars fyrir atbeina stofnana Sameinuðu þjóðanna, alþjóðlegra, svæðisbundinna eða innlendra skipulagsheilda eða stofnana, frjálsra félagasamtaka eða stofnana eða á grundvelli tvíhliða samstarfs.
3. Sérhvert aðildarríki skuldbindur sig til þess að greiða fyrir, og skal eiga rétt á, aðild að skiptum á tækjabúnaði og vísinda- og tækniupplýsingum, viðvíkjandi framkvæmd samnings þessa, í eins ríki mæli og frekast er unnt. Aðildarríkin skulu ekki, að ástæðulausu, leggjast gegn því að hreinsibúnaður og annar líkur búnaður, ásamt tengdum tækniupplýsingum, sé látinn í té og honum veitt viðtaka til nota í mannúðarskygni.
4. Sérhvert aðildarríki, sem hefur aðstöðu til þess, skal, auk skuldbindinga sem það kann að hafa undirgengist skv. 4. mgr. 4. gr. samnings þessa, aðstoða við að fjarlægja og eyða klasasprengrjuleifum og láta í té upplýsingar um ólíkar leiðir og tækni til að eyða klasasprengrjum, ásamt skráum um sérfræðinga, sérhæfðar stofnanir eða innlenda tengiliði sem fást við að fjarlægja og eyða klasasprengrjuleifum og stunda aðra tengda starfsemi.
5. Sérhvert aðildarríki, sem hefur aðstöðu til þess, skal veita aðstoð við eyðingu klasasprengrjubirgða og við að skilgreina, meta og forgangsraða þörfum og beinum aðgerðum að því er varðar merkingar, fræðslu til að draga úr áhættu, verndun almennra borgara og hreinsun og eyðingu eins og kveðið er á um í 4. gr. samnings þessa.
6. Hafi klasasprengrur orðið að klasasprengrjuleifum, staðsettum á svæðum sem lögsaga aðildarríkis nær til eða það ræður yfir, eftir að samningur þessi öðlast gildi, skal sérhvert aðildarríki, sem hefur aðstöðu til þess, veita hlutaðeigandi aðildarríki neyðaraðstoð sem allra fyrst.
7. Sérhvert aðildarríki, sem hefur aðstöðu til þess, skal veita aðstoð til efnda á þeim skuldbindingum sem kveðið er á um í 5. gr. samnings þessa, þ.e. að veita með viðunandi hætti aldurs- og kynjamiðaða aðstoð, þ.m.t. læknisaðstoð, endurhæfingu og sálfræðilegan stuðning, ásamt því að stuðla að félagslegri og efnahagslegri aðlögun fórnarlamba klasasprengrna. Unnt er að veita slíka aðstoð, meðal annars fyrir atbeina Sameinuðu þjóðanna, alþjóðlegra, svæðisbundinna eða innlendra skipulagsheilda eða stofnana, Alþjóðaráðs Rauða krossins, innlendra deilda Rauða krossins og Rauða hálfmánans og alþjóðasambands þeirra og fyrir atbeina frjálsra félagasamtaka eða á grundvelli tvíhliða samstarfs.
8. Sérhvert aðildarríki, sem hefur aðstöðu til þess, skal veita aðstoð sem miðar að efnahagslegum og félagslegum bata sem er nauðsynlegur í kjölfar notkunar klasasprengrna í aðildarríkjum sem hafa orðið fyrir búsiþjum af þeirra völdum.
9. Sérhverju aðildarríki, sem hefur aðstöðu til þess, er heimilt að leggja fram fé til viðeigandi sjóða til þess að greiða fyrir því að aðstoð samkvæmt þessari grein berist.
10. Sérhvert aðildarríki, sem leitar eftir aðstoð og hlýtur hana, skal gera viðeigandi ráðstafanir til að greiða fyrir tímanlegri og árangursríkri framkvæmd samnings þessa, meðal annars greiða fyrir

komu og brottflutningi mannafla, efnis og tækjabúnaðar með þeim hætti sem samrýmist innlendum lögum og reglugerðum, að teknu tilliti til bestu starfsvenja á alþjóðavísu.

11. Sérhverju aðildarríki er heimilt, við gerð innlendrar aðgerðaáætlunar, að fara þess á leit við stofnanir Sameinuðu þjóðanna, svæðisbundin samtök, önnur aðildarríki eða aðrar til þess bærar milliríkjastofnanir eða fjáls félagasamtök að þau aðstoði yfirvöld þess við ákvarðanatöku meðal annars viðvíkjandi:
  - a) eðli og umfangi klasasprengjuleifa sem eru staðsettar á svæðum sem lögsaga þess nær til eða það ræður yfir,
  - b) fjárhagslegri og tæknilegri aðstoð og mannafla sem þarf til að framfylgja áætluninni,
  - c) áætluðum tíma sem þarf til að fjarlægja og eyða öllum klasasprengjuleifum sem eru á svæðum sem lögsaga þess nær til eða það ræður yfir,
  - d) áætlunum um fræðslu til að draga úr áhættu og starfsemi sem miðar að því að vekja vitund um að draga úr slysum eða dauðsföllum af völdum klasasprengjuleifa,
  - e) aðstoð við fórnarlömb klasasprengna og
  - f) því hvernig samhæfingu aðgerða er háttáð milli stjórnvalda í hlutaðeigandi aðildarríki og viðkomandi opinberra og óopinberra aðila og milliríkjastofnana sem munu vinna að framkvæmd áætlunarinnar.
12. Aðildarríki, sem veita og þiggja aðstoð samkvæmt ákvæðum þessarar greinar, skulu vinna saman að því að samþykkt aðstoð nái örugglega fram að ganga, í einu og öllu og með skjótum hætti.

7. gr.

Ráðstafanir til að tryggja gagnsæi.

1. Sérhvert aðildarríki skal gefa aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna skýrslu um eftirfarandi, eins fljótt og unnt er og eigi síðar en 180 dögum eftir að samningur þessi öðlast gildi gagnvart því:
  - a) ráðstafanir á landsvísu er um getur í 9. gr. samnings þessa,
  - b) heildarmagn allra klasasprengna, þ.m.t. sprengifimar dreifisprengjur, er um getur í 1. mgr. 3. gr. samnings þessa, þ.e. yfirlit sundurliðað eftir gerð, magni og, ef unnt er, lotunúmeri hverrar gerðar,
  - c) tæknilega eiginleika hverrar gerðar klasasprengna sem fyrrnefnt aðildarríki framleiddi áður en samningur þessi öðlaðist gildi gagnvart því, eftir því sem vitað er, og þær gerðir sem aðildarríkið á eða hefur til umráða, og allar þær upplýsingar, eftir því sem við verður komið, sem kunna að gera kleift að finna og fjarlægja klasasprengjur. Upplýsingar þessar skulu að lágmarki gefa til kynna ummál, gerð kveikjubúnaðar, sprengiefnisinnihald, málminnihald, litljósmyndir og annað sem kann að gera kleift að fjarlægja klasasprengjuleifar,
  - d) stöðu og framgang áætlana um umbreytingu eða lokun klasasprengjuframleiðslustöðva,
  - e) stöðu og framgang áætlana um eyðingu klasasprengna skv. 3. gr. samnings þessa, þ.m.t. sprengifimar dreifisprengjur, ásamt ítarlegum upplýsingum um förgunaraðferðir, alla þá staði þar sem eyðing þeirra fer fram og viðeigandi öryggis- og umhverfisverndarstaðla sem ber að vinna samkvæmt,
  - f) gerðir og magn klasasprengna, þ.m.t. sprengifimar dreifisprengjur, sem hefur verið eytt skv. 3. gr. samnings þessa, ásamt ítarlegum upplýsingum um förgunaraðferðir sem var beitt, þá staði þar sem eyðing þeirra fór fram og viðeigandi öryggis- og umhverfisverndarstaðla sem unnið var samkvæmt,
  - g) birgðir klasasprengna, þ.m.t. sprengifimar dreifisprengjur, sem finnast eftir að tilkynnt er að þeirri áætlun er um getur í e-lið þessarar málsgreinar er lokið, og áætlanir um eyðingu þeirra skv. 3. gr. samnings þessa,
  - h) eftir því sem við verður komið, stærð og staðsetningu allra klasasprengjuspilltra svæða sem lögsaga þess nær til eða það ræður yfir þar sem fram koma sem ítarlegastar upplýsingar um gerð og magn allra klasasprengjuleifa á hverju slíku svæði og hvenær þær voru notaðar,
  - i) stöðu og framgang áætlana um hreinsun og eyðingu klasasprengjuleifa af öllum gerðum og í hvaða magni sem er, þ.e. sem hafa verið fjarlægðar og hefur verið eytt skv. 4. gr. samnings þessa, þar sem fram kemur stærð og staðsetning þess klasasprengjuspilla svæðis sem hreinsað

- hefur verið, ásamt sundurliðun eftir magni hvernar gerðar klasasprengruleifa sem hafa verið fjarlægðar og hefur verið eytt,
- j) ráðstafanir gerðar til að veita fræðslu til að draga úr áhættu, einkum að senda út viðvaranir, tafarlaust og með skilvirkum hætti, til almennings sem býr á klasasprengruspilltum svæðum sem lögsaga þess nær til eða það ræður yfir,
  - k) stöðu og framgang efnda skuldbindinga sinna skv. 5. gr. samnings þessa, þ.e. að viðunandi aldurs- og kynjamiðuð aðstoð sé veitt, þ.m.t. lækniástoð, endurhæfing og sálfræðilegur stuðningur, auk þess að stuðlað sé að félags- og efnahagslegri aðlögun fórnarlamba klasasprengrna og að aflað sé áreiðanlegra gagna sem máli skipta með tilliti til fórnarlamba klasasprengrna,
  - l) nöfn þeirra stofnana sem hafa umboð til að miðla upplýsingum og gera þær ráðstafanir sem er lýst í þessari málsgrein og hvernig megi ná sambandi við þær,
  - m) í hve ríkum mæli innlendum tilföngum, meðal annars fjármagni, efnislegum tilföngum eða ámóta, er úthlutað til að hrinda ákvæðum 3., 4., og 5. gr. samnings þessa í framkvæmd og
  - n) umfang og eðli alþjóðlegrar samvinnu og aðstoðar skv. 6. gr. samnings þessa og hvert henni er beint.
2. Aðildarríkin uppfæri þær upplýsingar sem eru veittar skv. 1. mgr. þessarar greinar árlega, þannig að þær lýsi almanaksárinu á undan, og leggi fyrir aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna eigi síðar en 30. apríl ár hvert.
  3. Aðalframkvæmdastjóri Sameinuðu þjóðanna sendir aðildarríkjunum allar slíkar skýrslur sem veitt er viðtaka.

8. gr.

Aðstoð við að efna skuldbindingar og skýringar því viðkomandi.

1. Aðildarríkin fallast á að hafa samráð og eiga samvinnu sín á milli um að hrinda ákvæðum samnings þessa í framkvæmd og vinna í sameiningu að því að auðvelda aðildarríkjunum að efna skuldbindingar sínar samkvæmt honum.
2. Vilji eitt aðildarríki eða fleiri skýra vafaatriði og leita svara við spurningum sem tengjast því hvort annað aðildarríki virði ákvæði samnings þessa er því heimilt að senda hlutaðeigandi aðildarríki beiðni, fyrir milligöngu aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna, um að málið verði skýrt. Allar upplýsingar sem máli skipta skulu fylgja beiðninni. Aðildarríkin skulu ekki senda órökstuddar skýringarbeiðnir og skulu gæta þess að misnota ekki aðstöðu sína. Aðildarríki, sem fær beiðni um skýringar, skal, innan 28 daga og fyrir milligöngu aðalframkvæmdastjórans, láta aðildarríkinu sem óskar skýringa í té allar upplýsingar sem að gagni geta komið við að skýra málið.
3. Berist aðildarríkinu, sem óskar skýringa, ekki svar fyrir milligöngu aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna innan fyrrnefnds frests, eða telji það svarið við skýringarbeiðninni ófullnægjandi, er því heimilt að beina málinu til næsta fundar aðildarríkjanna fyrir milligöngu aðalframkvæmdastjórans. Aðalframkvæmdastjórinn skal framsenda öllum aðildarríkjunum málið, ásamt öllum viðeigandi upplýsingum sem lúta að skýringarbeiðninni. Afhenda ber aðildarríkinu, sem fær beiðni um skýringar, allar slíkar upplýsingar og því ber réttur til andsvara.
4. Þar til fundur aðildarríkjanna er boðaður geta öll hlutaðeigandi aðildarríki farið þess á leit við aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna að hann greiði fyrir því að umbeðin skýring fái st.
5. Hafi mál verið lagt fyrir fund aðildarríkjanna í samræmi við ákvæði 3. mgr. þessarar greinar skal fundurinn fyrst af öllu ákvarða hvort ræða beri málið nánar, með hliðsjón af öllum upplýsingum sem hlutaðeigandi aðildarríki hafa lagt fram. Ákveði fundurinn að ræða málið nánar má benda hlutaðeigandi aðildarríkjum á hvernig skýra megi frekar eða leysa það mál sem er til umfjöllunar, meðal annars með því að hefja viðeigandi málsmeðferð að þjóðarétti. Ef fyrir liggur að rekja megi umfjöllunarefnið til aðstæðna sem eru ekki á valdi þess aðildarríkis sem fær beiðni um skýringar getur fundur aðildarríkjanna mælt með viðeigandi ráðstöfunum, meðal annars þeim sem lúta að samvinnu og um getur í 6. gr. samnings þessa.

6. Til viðbótar þeirri málsmeðferð er um getur í 2. og 5. mgr. þessarar greinar getur fundur aðildarríkjanna samþykkt aðra þá málsmeðferð eða tilteknar aðferðir til að skýra efndir skuldbindinga, meðal annars málsatvik og lausn mála þar sem ákvæði samnings þessa eru ekki virt, eftir því sem fundurinn telur við eiga.

9. gr.

Ráðstafanir á landsvísu til að hrinda ákvæðum samningsins í framkvæmd.

Sérhvert aðildarríki skal gera allar viðeigandi ráðstafanir á sviði löggjafar, stjórnsýslu og á öðrum sviðum samningi þessum til framkvæmdar, meðal annars ákveða viðurlög til þess að koma í veg fyrir og bæla niður hvers kyns aðgerðir sem aðildarríki eru óheimilar samkvæmt samningi þessum, af hálfu einstaklinga eða á yfirráðasvæði sem lögsaga þess nær til eða sem lýtur stjórn þess.

10. gr.

Lausn deilumála.

1. Komi upp deila milli tveggja eða fleiri aðildarríkja í tengslum við túlkun eða beitingu ákvæða samnings þessa skulu hlutaðeigandi aðildarríki ráðgjast sín á milli í því skyni að finna skjóta lausn á deilunni með samningaviðræðum eða öðrum fríðsamlegum hætti að eigin vali, meðal annars með því að skjóta málinu til fundar aðildarríkjanna og vísa því til Alþjóðadómstólsins í Haag í samræmi við stofnsamþykkt hans.
2. Fundur aðildarríkjanna getur stuðlað að lausn deilunnar með hverjum þeim hætti sem hann telur við eiga, meðal annars með því að bjóða fram aðstoð, skora á hlutaðeigandi aðildarríki að hefja málsmeðferð að eigin vali til lausnar deilunni og gera tillögu um tímamörk fyrir þá málsmeðferð sem samið er um.

11. gr.

Fundur aðildarríkjanna.

1. Aðildarríkin skulu funda reglulega í því skyni að fjalla um og, ef þurfa þykir, taka ákvarðanir um öll mál sem varða beitingu eða framkvæmd samnings þessa, meðal annars:
  - a) rekstur og stöðu samnings þessa,
  - b) mál í kjölfar skýrsla sem eru lagðar fram samkvæmt ákvæðum samnings þessa,
  - c) alþjóðlega samvinnu og aðstoð skv. 6. gr. samnings þessa,
  - d) þróun tækni til að hreinsa svæði af klasasprenghlutum,
  - e) beiðnir frá aðildarríkjunum skv. 8. og 10. gr. samnings þessa og
  - f) beiðnir frá aðildarríkjunum skv. 3. og 4. gr. samnings þessa.
2. Aðalframkvæmdastjóri Sameinuðu þjóðanna skal boða fyrsta fund aðildarríkjanna innan árs frá því að samningur þessi öðlast gildi. Aðalframkvæmdastjórinn skal síðan boða fundi árlega uns fyrsta endurskoðunarráðstefnan er haldin.
3. Heimilt er að bjóða ríkjum, sem eiga ekki aðild að samningi þessum, og Sameinuðu þjóðunum, öðrum viðkomandi alþjóðlegum samtökum eða stofnunum, svæðisbundnum stofnunum, alþjóðanefnd Rauða krossins og viðkomandi frjálsu félagsamtökum að eiga áheyrnarfulltrúa á áður-nefndum fundum í samræmi við starfsreglur sem samþykktar hafa verið.

12. gr.

Endurskoðunarráðstefnur.

1. Aðalframkvæmdastjóri Sameinuðu þjóðanna skal boða til endurskoðunarráðstefnu fimm árum eftir að samningur þessi öðlast gildi. Fari eitt eða fleiri aðildarríki þess á leit skal aðalframkvæmdastjórinn boða til endurskoðunarráðstefnu á ný, að því tilskildu að minnst fimm ár líði á milli slíkra ráðstefna. Öllum ríkjum sem eru aðilar að samningi þessum skal boðið að eiga fulltrúa á sérhverri endurskoðunarráðstefnu.
2. Á endurskoðunarráðstefnu skal:
  - a) yfirfara rekstur og stöðu samnings þessa,
  - b) fjalla um nauðsyn frekari funda aðildarríkjanna, er um getur í 2. mgr. 11. gr. samnings þessa, og hversu langur tími skuli líða milli funda og
  - c) afgreiða sendar beiðnir/skýrslur aðildarríkja, sbr. 3. og 4. gr. samnings þessa.

3. Heimilt er að bjóða ríkjum, sem eiga ekki aðild að samningi þessum, og Sameinuðu þjóðunum, öðrum viðkomandi alþjóðlegum samtökum eða stofnunum, svæðisbundnum stofnunum, alþjóðanefnd Rauða krossins og viðkomandi frjálsum félagasamtökum að eiga áheyrnarfulltrúa á sérhverri endurskoðunarráðstefnu í samræmi við starfsreglur sem samþykktar hafa verið.

13. gr.

Breytingar.

1. Sérhverju aðildarríki er heimilt að leggja til að gerðar verði breytingar á samningi þessum hvenær sem er eftir gildistöku hans. Tillögur að breytingum skal senda aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna sem dreifir þeim til allra aðildarríkja og leitar áhlits þeirra á því hvort kalla beri saman sérstaka ráðstefnu til þess að fjalla um efni þeirra. Tilkynni meiri hluti aðildarríkjana aðalframkvæmdastjóranum, eigi síðar en 90 dögum eftir að tillögunni er dreift, um stuðning við að fjallað verði frekar um tillöguna ber aðalframkvæmdastjóranum að boða til ráðstefnu um breytingar á samningnum sem öllum aðildarríkjum skal boðið til.
2. Heimilt er að bjóða ríkjum, sem eiga ekki aðild að samningi þessum, og Sameinuðu þjóðunum, öðrum viðkomandi alþjóðlegum samtökum eða stofnunum, svæðisbundnum stofnunum, alþjóðanefnd Rauða krossins og viðkomandi frjálsum félagasamtökum að eiga áheyrnarfulltrúa á sérhverri ráðstefnu um breytingar á samningnum í samræmi við starfsreglur sem samþykktar hafa verið.
3. Halda ber ráðstefnuna um breytingar strax eftir fund aðildarríkjana eða endurskoðunarráðstefnu, nema meiri hluti aðildarríkjana æski þess að hún verði haldin fyrr.
4. Breytingar á samningi þessum skal samþykkja með tveimur þriðju hlutum þeirra aðildarríkja sem eiga fulltrúa á ráðstefnunni um breytingar og atkvæði greiða. Vörsluaðilinn skal tilkynna aðildarríkjunum um allar breytingar sem eru samþykktar með þessum hætti.
5. Breyting á samningi þessum öðlast gildi gagnvart þeim aðildarríkjum sem hafa staðfest breytinguna þann dag þegar meiri hluti þeirra ríkja sem voru aðilar að samningnum þegar breytingin var samþykkt hefur afhent staðfestingarskjöl sín til vörslu. Eftir það öðlast breytingin gildi gagnvart öðrum aðildarríkjum þann dag þegar staðfestingarskjöl þeirra eru afhent til vörslu.

14. gr.

Kostnaður og stjórnsýsla.

1. Aðildarríkin skulu, ásamt þeim ríkjum sem ekki eiga aðild að samningi þessum en taka þátt í fundum og ráðstefnum honum tengdum, bera kostnað af fundum aðildarríkjana, endurskoðunarráðstefnum og ráðstefnum um breytingar samkvæmt mælikvarða Sameinuðu þjóðanna með viðeigandi leiðréttingum.
2. Aðildarríkin skulu bera útlagðan kostnað aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna skv. 7. og 8. gr. samnings þessa samkvæmt mælikvarða Sameinuðu þjóðanna með viðeigandi leiðréttingum.
3. Stjórnsýsla aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna, sem honum er falin samkvæmt samningi þessum, er með fyrirvara um viðeigandi umboð frá Sameinuðu þjóðunum.

15. gr.

Undirritun.

Samningur þessi, sem er gerður í Dyflinni hinn 30. maí 2008, liggur frammi til undirritunar í Ósló af hálfu allra ríkja hinn 3. desember 2008 og eftir það í höfuðstöðvum Sameinuðu þjóðanna í New York þar til hann öðlast gildi.

16. gr.

Fullgilding, staðfesting, samþykki eða aðild.

1. Samningur þessi er með fyrirvara um fullgilding, staðfestingu eða samþykki undirritunaraðila.
2. Samningur þessi skal liggja frammi til aðildar fyrir öll ríki sem hafa ekki undirritað hann.
3. Afhenda ber vörsluaðilanum skjöl um fullgilding, staðfestingu, samþykki eða aðild til vörslu.

17. gr.

Gildistaka.

1. Samningur þessi öðlast gildi á fyrsta degi sjötta mánaðar eftir þann mánuð er þrítugasta skjalið um fullgildingu, staðfestingu, samþykki eða aðild hefur verið afhent til vörslu.
2. Að því er varðar ríki, sem afhendir skjal sitt um fullgildingu, staðfestingu, samþykki eða aðild til vörslu eftir afhendingardag þrítugasta skjalsins um fullgildingu, staðfestingu, samþykki eða aðild, skal samningur þessi öðlast gildi á fyrsta degi sjötta mánaðar eftir þann dag þegar það ríki afhendir skjal sitt um fullgildingu, staðfestingu, samþykki eða aðild til vörslu.

18. gr.

Beiting til bráðabirgða.

Hverju ríki sem er er heimilt, jafnhliða því að það fullgildir samning þennan, staðfestir hann eða samþykkir eða gerist aðili að honum, að lýsa því yfir að það muni beita 1. gr. samningsins til bráðabirgða meðan þess er beðið að hann öðlist gildi gagnvart því.

19. gr.

Fyrirvarar.

Ekki er unnt að gera fyrirvara við greinar samnings þessa.

20. gr.

Gildistími og uppsögn.

1. Gildistími samnings þessa er ótakmarkaður.
2. Sérhvert aðildarríki skal í krafti fullveldis síns eiga rétt á að segja samningi þessum upp. Uppsögn skal tilkynna öllum hinum aðildarríkjunum, vörsluaðilanum og öryggisráði Sameinuðu þjóðanna. Í uppsagnarbréfi skal skýra til fulls þær ástæður sem liggja að baki uppsögn.
3. Uppsögn tekur fyrst gildi sex mánuðum eftir að vörsluaðili veitir uppsagnarbréfi viðtöku. Eigi aðildarríkið, sem segir samningnum upp, aðild að vopnuðum átökum í lok sex mánaða tímabilsins skal uppsögn eigi taka gildi fyrr en vopnuðum átökum lýkur.

21. gr.

Samskipti við ríki sem ekki eru aðilar að samningi þessum.

1. Sérhvert aðildarríki skal hvetja ríki, sem eiga ekki aðild að samningi þessum, til þess að fullgilda, staðfesta eða samþykkja samning þennan eða gerast aðilar að honum með það að markmiði að fá öll ríki til að gerast aðilar að samningi þessum.
2. Sérhvert aðildarríki skal tilkynna ríkisstjórnnum allra ríkja, sem eiga ekki aðild að samningi þessum og um getur í 3. mgr. þessarar greinar, um skuldbindingar sínar samkvæmt samningi þessum, skal kynna þær reglur sem hann setur og leggja sig fram um að ráða ríkjum, sem eiga ekki aðild að samningi þessum, frá því að nota klasasprengjur.
3. Þrátt fyrir ákvæði 1. gr. samnings þessa og í samræmi við reglur þjóðaréttar er aðildarríkjum, hermönnum þeirra og ríkisborgurum heimilt að taka þátt í hernaðarsamstarfi og hernaðaraðgerðum með ríkjum sem eiga ekki aðild að samningi þessum og kynnu að standa í aðgerðum sem aðildarríkjunum er óheimilt að gera.
4. Ekkert í 3. mgr. þessarar greinar heimilar aðildarríki að:
  - a) þróa, framleiða eða útvega sér með öðrum hætti klasasprengjur,
  - b) safna birgðum af klasasprengjum eða yfirfæra klasasprengjur,
  - c) nota sjálfst klasasprengjur eða
  - d) fara ótvírætt fram á að nota klasasprengjur í þeim tilfellum þegar það eitt ræður því hvaða hergögnum er beitt.

22. gr.

Vörsluaðili.

Aðalframkvæmdastjóri Sameinuðu þjóðanna er hér með tilnefndur vörsluaðili samnings þessa.

23. gr.

Jafngildir textar.

Textar samnings þessa á arabísku, kínversku, ensku, frönsku, rússnesku og spænsku eru jafngildir.

**CONVENTION
on Cluster Munitions**

The States Parties to this Convention,

Deeply concerned that civilian populations and individual civilians continue to bear the brunt of armed conflict,

Determined to put an end for all time to the suffering and casualties caused by cluster munitions at the time of their use, when they fail to function as intended or when they are abandoned,

Concerned that cluster munition remnants kill or maim civilians, including women and children, obstruct economic and social development, including through the loss of livelihood, impede post-conflict rehabilitation and reconstruction, delay or prevent the return of refugees and internally displaced persons, can negatively impact on national and international peace-building and humanitarian assistance efforts, and have other severe consequences that can persist for many years after use,

Deeply concerned also at the dangers presented by the large national stockpiles of cluster munitions retained for operational use and *determined* to ensure their rapid destruction,

Believing it necessary to contribute effectively in an efficient, coordinated manner to resolving the challenge of removing cluster munition remnants located throughout the world, and to ensure their destruction,

Determined also to ensure the full realisation of the rights of all cluster munition victims and *recognising* their inherent dignity,

Resolved to do their utmost in providing assistance to cluster munition victims, including medical care, rehabilitation and psychological support, as well as providing for their social and economic inclusion,

Recognising the need to provide age- and gender-sensitive assistance to cluster munition victims and to address the special needs of vulnerable groups,

Bearing in mind the Convention on the Rights of Persons with Disabilities which, *inter alia*, requires that States Parties to that Convention undertake to ensure and promote the full realisation of all human rights and fundamental freedoms of all persons with disabilities without discrimination of any kind on the basis of disability,

Mindful of the need to coordinate adequately efforts undertaken in various fora to address the rights and needs of victims of various types of weapons, and *resolved* to avoid discrimination among victims of various types of weapons,

Reaffirming that in cases not covered by this Convention or by other international agreements, civilians and combatants remain under the protection and authority of the principles of international law, derived from established custom, from the principles of humanity and from the dictates of public conscience,

Resolved also that armed groups distinct from the armed forces of a State shall not, under any circumstances, be permitted to engage in any activity prohibited to a State Party to this Convention,

Welcoming the very broad international support for the international norm prohibiting anti-personnel mines, enshrined in the 1997 Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-Personnel Mines and on Their Destruction,

Welcoming also the adoption of the Protocol on Explosive Remnants of War, annexed to the Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May be Deemed to be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects, and its entry into force on 12 November 2006, and *wishing* to enhance the protection of civilians from the effects of cluster munition remnants in post-conflict environments,

Bearing in mind also United Nations Security Council Resolution 1325 on women, peace and security and United Nations Security Council Resolution 1612 on children in armed conflict,

Welcoming further the steps taken nationally, regionally and globally in recent years aimed at prohibiting, restricting or suspending the use, stockpiling, production and transfer of cluster munitions,

Stressing the role of public conscience in furthering the principles of humanity as evidenced by the global call for an end to civilian suffering caused by cluster munitions and *recognising* the efforts to that end undertaken by the United Nations, the International Committee of the Red Cross, the Cluster Munition Coalition and numerous other non-governmental organisations around the world,

Reaffirming the Declaration of the Oslo Conference on Cluster Munitions, by which, *inter alia*, States recognised the grave consequences caused by the use of cluster munitions and committed themselves to conclude by 2008 a legally binding instrument that would prohibit the use, production, transfer and stockpiling of cluster munitions that cause unacceptable harm to civilians, and would establish a framework for cooperation and assistance that ensures adequate provision of care and rehabilitation for victims, clearance of contaminated areas, risk reduction education and destruction of stockpiles,

Emphasising the desirability of attracting the adherence of all States to this Convention, and *determined* to work strenuously towards the promotion of its universalisation and its full implementation,

Basing themselves on the principles and rules of international humanitarian law, in particular the principle that the right of parties to an armed conflict to choose methods or means of warfare is not unlimited, and the rules that the parties to a conflict shall at all times distinguish between the civilian population and combatants and between civilian objects and military objectives and accordingly direct their operations against military objectives only, that in the conduct of military operations constant care shall be taken to spare the civilian population, civilians and civilian objects and that the civilian population and individual civilians enjoy general protection against dangers arising from military operations,

HAVE AGREED as follows:

Article 1

General obligations and scope of application

1. Each State Party undertakes never under any circumstances to:
  - a) Use cluster munitions;
  - b) Develop, produce, otherwise acquire, stockpile, retain or transfer to anyone, directly or indirectly, cluster munitions;
  - c) Assist, encourage or induce anyone to engage in any activity prohibited to a State Party under this Convention.
2. Paragraph 1 of this Article applies, *mutatis mutandis*, to explosive bomblets that are specifically designed to be dispersed or released from dispensers affixed to aircraft.
3. This Convention does not apply to mines.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Convention:

1. **“Cluster munition victims”** means all persons who have been killed or suffered physical or psychological injury, economic loss, social marginalisation or substantial impairment of the realisation of their rights caused by the use of cluster munitions. They include those persons directly impacted by cluster munitions as well as their affected families and communities;
2. **“Cluster munition”** means a conventional munition that is designed to disperse or release explosive submunitions each weighing less than 20 kilograms, and includes those explosive submunitions. It does not mean the following:

- a) A munition or submunition designed to dispense flares, smoke, pyrotechnics or chaff; or a munition designed exclusively for an air defence role;
- b) A munition or submunition designed to produce electrical or electronic effects;
- c) A munition that, in order to avoid indiscriminate area effects and the risks posed by unexploded submunitions, has all of the following characteristics:
  - i. Each munition contains fewer than ten explosive submunitions;
  - ii. Each explosive submunition weighs more than four kilograms;
  - iii. Each explosive submunition is designed to detect and engage a single target object;
  - iv. Each explosive submunition is equipped with an electronic self- destruction mechanism;
  - v. Each explosive submunition is equipped with an electronic self- deactivating feature;
- 3. **“Explosive submunition”** means a conventional munition that in order to perform its task is dispersed or released by a cluster munition and is designed to function by detonating an explosive charge prior to, on or after impact;
- 4. **“Failed cluster munition”** means a cluster munition that has been fired, dropped, launched, projected or otherwise delivered and which should have dispersed or released its explosive submunitions but failed to do so;
- 5. **“Unexploded submunition”** means an explosive submunition that has been dispersed or released by, or otherwise separated from, a cluster munition and has failed to explode as intended;
- 6. **“Abandoned cluster munitions”** means cluster munitions or explosive submunitions that have not been used and that have been left behind or dumped, and that are no longer under the control of the party that left them behind or dumped them. They may or may not have been prepared for use;
- 7. **“Cluster munition remnants”** means failed cluster munitions, abandoned cluster munitions, unexploded submunitions and unexploded bomblets;
- 8. **“Transfer”** involves, in addition to the physical movement of cluster munitions into or from national territory, the transfer of title to and control over cluster munitions, but does not involve the transfer of territory containing cluster munition remnants;
- 9. **“Self-destruction mechanism”** means an incorporated automatically-functioning mechanism which is in addition to the primary initiating mechanism of the munition and which secures the destruction of the munition into which it is incorporated;
- 10. **“Self-deactivating”** means automatically rendering a munition inoperable by means of the irreversible exhaustion of a component, for example a battery, that is essential to the operation of the munition;
- 11. **“Cluster munition contaminated area”** means an area known or suspected to contain cluster munition remnants;
- 12. **“Mine”** means a munition designed to be placed under, on or near the ground or other surface area and to be exploded by the presence, proximity or contact of a person or a vehicle;
- 13. **“Explosive bomblet”** means a conventional munition, weighing less than 20 kilograms, which is not self-propelled and which, in order to perform its task, is dispersed or released by a dispenser, and is designed to function by detonating an explosive charge prior to, on or after impact;
- 14. **“Dispenser”** means a container that is designed to disperse or release explosive bomblets and which is affixed to an aircraft at the time of dispersal or release;
- 15. **“Unexploded bomblet”** means an explosive bomblet that has been dispersed, released or otherwise separated from a dispenser and has failed to explode as intended.

Article 3

Storage and stockpile destruction

1. Each State Party shall, in accordance with national regulations, separate all cluster munitions under its jurisdiction and control from munitions retained for operational use and mark them for the purpose of destruction.
2. Each State Party undertakes to destroy or ensure the destruction of all cluster munitions referred to in paragraph 1 of this Article as soon as possible but not later than eight years after the entry

into force of this Convention for that State Party. Each State Party undertakes to ensure that destruction methods comply with applicable international standards for protecting public health and the environment.

3. If a State Party believes that it will be unable to destroy or ensure the destruction of all cluster munitions referred to in paragraph 1 of this Article within eight years of entry into force of this Convention for that State Party it may submit a request to a Meeting of States Parties or a Review Conference for an extension of the deadline for completing the destruction of such cluster munitions by a period of up to four years. A State Party may, in exceptional circumstances, request additional extensions of up to four years. The requested extensions shall not exceed the number of years strictly necessary for that State Party to complete its obligations under paragraph 2 of this Article.
4. Each request for an extension shall set out:
  - a) The duration of the proposed extension;
  - b) A detailed explanation of the proposed extension, including the financial and technical means available to or required by the State Party for the destruction of all cluster munitions referred to in paragraph 1 of this Article and, where applicable, the exceptional circumstances justifying it;
  - c) A plan for how and when stockpile destruction will be completed;
  - d) The quantity and type of cluster munitions and explosive submunitions held at the entry into force of this Convention for that State Party and any additional cluster munitions or explosive submunitions discovered after such entry into force;
  - e) The quantity and type of cluster munitions and explosive submunitions destroyed during the period referred to in paragraph 2 of this Article; and
  - f) The quantity and type of cluster munitions and explosive submunitions remaining to be destroyed during the proposed extension and the annual destruction rate expected to be achieved.
5. The Meeting of States Parties or the Review Conference shall, taking into consideration the factors referred to in paragraph 4 of this Article, assess the request and decide by a majority of votes of States Parties present and voting whether to grant the request for an extension. The States Parties may decide to grant a shorter extension than that requested and may propose benchmarks for the extension, as appropriate. A request for an extension shall be submitted a minimum of nine months prior to the Meeting of States Parties or the Review Conference at which it is to be considered.
6. Notwithstanding the provisions of Article 1 of this Convention, the retention or acquisition of a limited number of cluster munitions and explosive submunitions for the development of and training in cluster munition and explosive submunition detection, clearance or destruction techniques, or for the development of cluster munition counter-measures, is permitted. The amount of explosive submunitions retained or acquired shall not exceed the minimum number absolutely necessary for these purposes.
7. Notwithstanding the provisions of Article 1 of this Convention, the transfer of cluster munitions to another State Party for the purpose of destruction, as well as for the purposes described in paragraph 6 of this Article, is permitted.
8. States Parties retaining, acquiring or transferring cluster munitions or explosive submunitions for the purposes described in paragraphs 6 and 7 of this Article shall submit a detailed report on the planned and actual use of these cluster munitions and explosive submunitions and their type, quantity and lot numbers. If cluster munitions or explosive submunitions are transferred to another State Party for these purposes, the report shall include reference to the receiving party. Such a report shall be prepared for each year during which a State Party retained, acquired or transferred cluster munitions or explosive submunitions and shall be submitted to the Secretary-General of the United Nations no later than 30 April of the following year.

Article 4

Clearance and destruction of cluster munition remnants and risk reduction education

1. Each State Party undertakes to clear and destroy, or ensure the clearance and destruction of, cluster munition remnants located in cluster munition contaminated areas under its jurisdiction or control, as follows:
  - a) Where cluster munition remnants are located in areas under its jurisdiction or control at the date of entry into force of this Convention for that State Party, such clearance and destruction shall be completed as soon as possible but not later than ten years from that date;
  - b) Where, after entry into force of this Convention for that State Party, cluster munitions have become cluster munition remnants located in areas under its jurisdiction or control, such clearance and destruction must be completed as soon as possible but not later than ten years after the end of the active hostilities during which such cluster munitions became cluster munition remnants; and
  - c) Upon fulfilling either of its obligations set out in sub-paragraphs (a) and (b) of this paragraph, that State Party shall make a declaration of compliance to the next Meeting of States Parties.
2. In fulfilling its obligations under paragraph 1 of this Article, each State Party shall take the following measures as soon as possible, taking into consideration the provisions of Article 6 of this Convention regarding international cooperation and assistance:
  - a) Survey, assess and record the threat posed by cluster munition remnants, making every effort to identify all cluster munition contaminated areas under its jurisdiction or control;
  - b) Assess and prioritise needs in terms of marking, protection of civilians, clearance and destruction, and take steps to mobilise resources and develop a national plan to carry out these activities, building, where appropriate, upon existing structures, experiences and methodologies;
  - c) Take all feasible steps to ensure that all cluster munition contaminated areas under its jurisdiction or control are perimeter-marked, monitored and protected by fencing or other means to ensure the effective exclusion of civilians. Warning signs based on methods of marking readily recognisable by the affected community should be utilised in the marking of suspected hazardous areas. Signs and other hazardous area boundary markers should, as far as possible, be visible, legible, durable and resistant to environmental effects and should clearly identify which side of the marked boundary is considered to be within the cluster munition contaminated areas and which side is considered to be safe;
  - d) Clear and destroy all cluster munition remnants located in areas under its jurisdiction or control; and
  - e) Conduct risk reduction education to ensure awareness among civilians living in or around cluster munition contaminated areas of the risks posed by such remnants.
3. In conducting the activities referred to in paragraph 2 of this Article, each State Party shall take into account international standards, including the International Mine Action Standards (IMAS).
4. This paragraph shall apply in cases in which cluster munitions have been used or abandoned by one State Party prior to entry into force of this Convention for that State Party and have become cluster munition remnants that are located in areas under the jurisdiction or control of another State Party at the time of entry into force of this Convention for the latter.
  - a) In such cases, upon entry into force of this Convention for both States Parties, the former State Party is strongly encouraged to provide, *inter alia*, technical, financial, material or human resources assistance to the latter State Party, either bilaterally or through a mutually agreed third party, including through the United Nations system or other relevant organisations, to facilitate the marking, clearance and destruction of such cluster munition remnants.
  - b) Such assistance shall include, where available, information on types and quantities of the cluster munitions used, precise locations of cluster munition strikes and areas in which cluster munition remnants are known to be located.
5. If a State Party believes that it will be unable to clear and destroy or ensure the clearance and destruction of all cluster munition remnants referred to in paragraph 1 of this Article within ten years of the entry into force of this Convention for that State Party, it may submit a request to a

Meeting of States Parties or a Review Conference for an extension of the deadline for completing the clearance and destruction of such cluster munition remnants by a period of up to five years. The requested extension shall not exceed the number of years strictly necessary for that State Party to complete its obligations under paragraph 1 of this Article.

6. A request for an extension shall be submitted to a Meeting of States Parties or a Review Conference prior to the expiry of the time period referred to in paragraph 1 of this Article for that State Party. Each request shall be submitted a minimum of nine months prior to the Meeting of States Parties or Review Conference at which it is to be considered. Each request shall set out:
  - a) The duration of the proposed extension;
  - b) A detailed explanation of the reasons for the proposed extension, including the financial and technical means available to and required by the State Party for the clearance and destruction of all cluster munition remnants during the proposed extension;
  - c) The preparation of future work and the status of work already conducted under national clearance and demining programmes during the initial ten year period referred to in paragraph 1 of this Article and any subsequent extensions;
  - d) The total area containing cluster munition remnants at the time of entry into force of this Convention for that State Party and any additional areas containing cluster munition remnants discovered after such entry into force;
  - e) The total area containing cluster munition remnants cleared since entry into force of this Convention;
  - f) The total area containing cluster munition remnants remaining to be cleared during the proposed extension;
  - g) The circumstances that have impeded the ability of the State Party to destroy all cluster munition remnants located in areas under its jurisdiction or control during the initial ten year period referred to in paragraph 1 of this Article, and those that may impede this ability during the proposed extension;
  - h) The humanitarian, social, economic and environmental implications of the proposed extension; and
  - i) Any other information relevant to the request for the proposed extension.
7. The Meeting of States Parties or the Review Conference shall, taking into consideration the factors referred to in paragraph 6 of this Article, including, *inter alia*, the quantities of cluster munition remnants reported, assess the request and decide by a majority of votes of States Parties present and voting whether to grant the request for an extension. The States Parties may decide to grant a shorter extension than that requested and may propose benchmarks for the extension, as appropriate.
8. Such an extension may be renewed by a period of up to five years upon the submission of a new request, in accordance with paragraphs 5, 6 and 7 of this Article. In requesting a further extension a State Party shall submit relevant additional information on what has been undertaken during the previous extension granted pursuant to this Article.

Article 5

Victim assistance

1. Each State Party with respect to cluster munition victims in areas under its jurisdiction or control shall, in accordance with applicable international humanitarian and human rights law, adequately provide age- and gender-sensitive assistance, including medical care, rehabilitation and psychological support, as well as provide for their social and economic inclusion. Each State Party shall make every effort to collect reliable relevant data with respect to cluster munition victims.
2. In fulfilling its obligations under paragraph 1 of this Article each State Party shall:
  - a) Assess the needs of cluster munition victims;
  - b) Develop, implement and enforce any necessary national laws and policies;
  - c) Develop a national plan and budget, including timeframes to carry out these activities, with a view to incorporating them within the existing national disability, development and human rights frameworks and mechanisms, while respecting the specific role and contribution of

- relevant actors;
- d) Take steps to mobilise national and international resources;
  - e) Not discriminate against or among cluster munition victims, or between cluster munition victims and those who have suffered injuries or disabilities from other causes; differences in treatment should be based only on medical, rehabilitative, psychological or socio-economic needs;
  - f) Closely consult with and actively involve cluster munition victims and their representative organisations;
  - g) Designate a focal point within the government for coordination of matters relating to the implementation of this Article; and
  - h) Strive to incorporate relevant guidelines and good practices including in the areas of medical care, rehabilitation and psychological support, as well as social and economic inclusion.

Article 6

International cooperation and assistance

1. In fulfilling its obligations under this Convention each State Party has the right to seek and receive assistance.
2. Each State Party in a position to do so shall provide technical, material and financial assistance to States Parties affected by cluster munitions, aimed at the implementation of the obligations of this Convention. Such assistance may be provided, *inter alia*, through the United Nations system, international, regional or national organisations or institutions, non-governmental organisations or institutions, or on a bilateral basis.
3. Each State Party undertakes to facilitate and shall have the right to participate in the fullest possible exchange of equipment and scientific and technological information concerning the implementation of this Convention. The States Parties shall not impose undue restrictions on the provision and receipt of clearance and other such equipment and related technological information for humanitarian purposes.
4. In addition to any obligations it may have pursuant to paragraph 4 of Article 4 of this Convention, each State Party in a position to do so shall provide assistance for clearance and destruction of cluster munition remnants and information concerning various means and technologies related to clearance of cluster munitions, as well as lists of experts, expert agencies or national points of contact on clearance and destruction of cluster munition remnants and related activities.
5. Each State Party in a position to do so shall provide assistance for the destruction of stockpiled cluster munitions, and shall also provide assistance to identify, assess and prioritise needs and practical measures in terms of marking, risk reduction education, protection of civilians and clearance and destruction as provided in Article 4 of this Convention.
6. Where, after entry into force of this Convention, cluster munitions have become cluster munition remnants located in areas under the jurisdiction or control of a State Party, each State Party in a position to do so shall urgently provide emergency assistance to the affected State Party.
7. Each State Party in a position to do so shall provide assistance for the implementation of the obligations referred to in Article 5 of this Convention to adequately provide age- and gender-sensitive assistance, including medical care, rehabilitation and psychological support, as well as provide for social and economic inclusion of cluster munition victims. Such assistance may be provided, *inter alia*, through the United Nations system, international, regional or national organisations or institutions, the International Committee of the Red Cross, national Red Cross and Red Crescent Societies and their International Federation, non-governmental organisations or on a bilateral basis.
8. Each State Party in a position to do so shall provide assistance to contribute to the economic and social recovery needed as a result of cluster munition use in affected States Parties.
9. Each State Party in a position to do so may contribute to relevant trust funds in order to facilitate the provision of assistance under this Article.
10. Each State Party that seeks and receives assistance shall take all appropriate measures in order to facilitate the timely and effective implementation of this Convention, including facilitation of the

- entry and exit of personnel, materiel and equipment, in a manner consistent with national laws and regulations, taking into consideration international best practices.
11. Each State Party may, with the purpose of developing a national action plan, request the United Nations system, regional organisations, other States Parties or other competent intergovernmental or non-governmental institutions to assist its authorities to determine, *inter alia*:
    - a) The nature and extent of cluster munition remnants located in areas under its jurisdiction or control;
    - b) The financial, technological and human resources required for the implementation of the plan;
    - c) The time estimated as necessary to clear and destroy all cluster munition remnants located in areas under its jurisdiction or control;
    - d) Risk reduction education programmes and awareness activities to reduce the incidence of injuries or deaths caused by cluster munition remnants;
    - e) Assistance to cluster munition victims; and
    - f) The coordination relationship between the government of the State Party concerned and the relevant governmental, intergovernmental or non-governmental entities that will work in the implementation of the plan.
  12. States Parties giving and receiving assistance under the provisions of this Article shall cooperate with a view to ensuring the full and prompt implementation of agreed assistance programmes.

Article 7

Transparency measures

1. Each State Party shall report to the Secretary-General of the United Nations as soon as practicable, and in any event not later than 180 days after the entry into force of this Convention for that State Party, on:
  - a) The national implementation measures referred to in Article 9 of this Convention;
  - b) The total of all cluster munitions, including explosive submunitions, referred to in paragraph 1 of Article 3 of this Convention, to include a breakdown of their type, quantity and, if possible, lot numbers of each type;
  - c) The technical characteristics of each type of cluster munition produced by that State Party prior to entry into force of this Convention for it, to the extent known, and those currently owned or possessed by it, giving, where reasonably possible, such categories of information as may facilitate identification and clearance of cluster munitions; at a minimum, this information shall include the dimensions, fusing, explosive content, metallic content, colour photographs and other information that may facilitate the clearance of cluster munition remnants;
  - d) The status and progress of programmes for the conversion or decommissioning of production facilities for cluster munitions;
  - e) The status and progress of programmes for the destruction, in accordance with Article 3 of this Convention, of cluster munitions, including explosive submunitions, with details of the methods that will be used in destruction, the location of all destruction sites and the applicable safety and environmental standards to be observed;
  - f) The types and quantities of cluster munitions, including explosive submunitions, destroyed in accordance with Article 3 of this Convention, including details of the methods of destruction used, the location of the destruction sites and the applicable safety and environmental standards observed;
  - g) Stockpiles of cluster munitions, including explosive submunitions, discovered after reported completion of the programme referred to in sub-paragraph (e) of this paragraph, and plans for their destruction in accordance with Article 3 of this Convention;
  - h) To the extent possible, the size and location of all cluster munition contaminated areas under its jurisdiction or control, to include as much detail as possible regarding the type and quantity of each type of cluster munition remnant in each such area and when they were used;
  - i) The status and progress of programmes for the clearance and destruction of all types and quantities of cluster munition remnants cleared and destroyed in accordance with Article 4 of

this Convention, to include the size and location of the cluster munition contaminated area cleared and a breakdown of the quantity of each type of cluster munition remnant cleared and destroyed;

- j) The measures taken to provide risk reduction education and, in particular, an immediate and effective warning to civilians living in cluster munition contaminated areas under its jurisdiction or control;
  - k) The status and progress of implementation of its obligations under Article 5 of this Convention to adequately provide age- and gender- sensitive assistance, including medical care, rehabilitation and psychological support, as well as provide for social and economic inclusion of cluster munition victims and to collect reliable relevant data with respect to cluster munition victims;
  - l) The name and contact details of the institutions mandated to provide information and to carry out the measures described in this paragraph;
  - m) The amount of national resources, including financial, material or in kind, allocated to the implementation of Articles 3, 4 and 5 of this Convention; and
  - n) The amounts, types and destinations of international cooperation and assistance provided under Article 6 of this Convention.
2. The information provided in accordance with paragraph 1 of this Article shall be updated by the States Parties annually, covering the previous calendar year, and reported to the Secretary-General of the United Nations not later than 30 April of each year.
  3. The Secretary-General of the United Nations shall transmit all such reports received to the States Parties.

Article 8

Facilitation and clarification of compliance

1. The States Parties agree to consult and cooperate with each other regarding the implementation of the provisions of this Convention and to work together in a spirit of cooperation to facilitate compliance by States Parties with their obligations under this Convention.
2. If one or more States Parties wish to clarify and seek to resolve questions relating to a matter of compliance with the provisions of this Convention by another State Party, it may submit, through the Secretary-General of the United Nations, a Request for Clarification of that matter to that State Party. Such a request shall be accompanied by all appropriate information. Each State Party shall refrain from unfounded Requests for Clarification, care being taken to avoid abuse. A State Party that receives a Request for Clarification shall provide, through the Secretary-General of the United Nations, within 28 days to the requesting State Party all information that would assist in clarifying the matter.
3. If the requesting State Party does not receive a response through the Secretary-General of the United Nations within that time period, or deems the response to the Request for Clarification to be unsatisfactory, it may submit the matter through the Secretary-General of the United Nations to the next Meeting of States Parties. The Secretary-General of the United Nations shall transmit the submission, accompanied by all appropriate information pertaining to the Request for Clarification, to all States Parties. All such information shall be presented to the requested State Party which shall have the right to respond.
4. Pending the convening of any Meeting of States Parties, any of the States Parties concerned may request the Secretary-General of the United Nations to exercise his or her good offices to facilitate the clarification requested.
5. Where a matter has been submitted to it pursuant to paragraph 3 of this Article, the Meeting of States Parties shall first determine whether to consider that matter further, taking into account all information submitted by the States Parties concerned. If it does so determine, the Meeting of States Parties may suggest to the States Parties concerned ways and means further to clarify or resolve the matter under consideration, including the initiation of appropriate procedures in conformity with international law. In circumstances where the issue at hand is determined to be due to circumstances beyond the control of the requested State Party, the Meeting of States Parties

may recommend appropriate measures, including the use of cooperative measures referred to in Article 6 of this Convention.

6. In addition to the procedures provided for in paragraphs 2 to 5 of this Article, the Meeting of States Parties may decide to adopt such other general procedures or specific mechanisms for clarification of compliance, including facts, and resolution of instances of non-compliance with the provisions of this Convention as it deems appropriate.

Article 9

National implementation measures

Each State Party shall take all appropriate legal, administrative and other measures to implement this Convention, including the imposition of penal sanctions to prevent and suppress any activity prohibited to a State Party under this Convention undertaken by persons or on territory under its jurisdiction or control.

Article 10

Settlement of disputes

1. When a dispute arises between two or more States Parties relating to the interpretation or application of this Convention, the States Parties concerned shall consult together with a view to the expeditious settlement of the dispute by negotiation or by other peaceful means of their choice, including recourse to the Meeting of States Parties and referral to the International Court of Justice in conformity with the Statute of the Court.
2. The Meeting of States Parties may contribute to the settlement of the dispute by whatever means it deems appropriate, including offering its good offices, calling upon the States Parties concerned to start the settlement procedure of their choice and recommending a time-limit for any agreed procedure.

Article 11

Meetings of States Parties

1. The States Parties shall meet regularly in order to consider and, where necessary, take decisions in respect of any matter with regard to the application or implementation of this Convention, including:
  - a) The operation and status of this Convention;
  - b) Matters arising from the reports submitted under the provisions of this Convention;
  - c) International cooperation and assistance in accordance with Article 6 of this Convention;
  - d) The development of technologies to clear cluster munition remnants;
  - e) Submissions of States Parties under Articles 8 and 10 of this Convention; and
  - f) Submissions of States Parties as provided for in Articles 3 and 4 of this Convention.
2. The first Meeting of States Parties shall be convened by the Secretary-General of the United Nations within one year of entry into force of this Convention. The subsequent meetings shall be convened by the Secretary-General of the United Nations annually until the first Review Conference.
3. States not party to this Convention, as well as the United Nations, other relevant international organisations or institutions, regional organisations, the International Committee of the Red Cross, the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies and relevant non-governmental organisations may be invited to attend these meetings as observers in accordance with the agreed rules of procedure.

Article 12

Review Conferences

1. A Review Conference shall be convened by the Secretary-General of the United Nations five years after the entry into force of this Convention. Further Review Conferences shall be convened by the Secretary-General of the United Nations if so requested by one or more States Parties, provided that the interval between Review Conferences shall in no case be less than five years.

All States Parties to this Convention shall be invited to each Review Conference.

2. The purpose of the Review Conference shall be:
  - a) To review the operation and status of this Convention;
  - b) To consider the need for and the interval between further Meetings of States Parties referred to in paragraph 2 of Article 11 of this Convention; and
  - c) To take decisions on submissions of States Parties as provided for in Articles 3 and 4 of this Convention.
3. States not party to this Convention, as well as the United Nations, other relevant international organisations or institutions, regional organisations, the International Committee of the Red Cross, the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies and relevant non-governmental organisations may be invited to attend each Review Conference as observers in accordance with the agreed rules of procedure.

Article 13

Amendments

1. At any time after its entry into force any State Party may propose amendments to this Convention. Any proposal for an amendment shall be communicated to the Secretary-General of the United Nations, who shall circulate it to all States Parties and shall seek their views on whether an Amendment Conference should be convened to consider the proposal. If a majority of the States Parties notify the Secretary-General of the United Nations no later than 90 days after its circulation that they support further consideration of the proposal, the Secretary-General of the United Nations shall convene an Amendment Conference to which all States Parties shall be invited.
2. States not party to this Convention, as well as the United Nations, other relevant international organisations or institutions, regional organisations, the International Committee of the Red Cross, the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies and relevant non-governmental organisations may be invited to attend each Amendment Conference as observers in accordance with the agreed rules of procedure.
3. The Amendment Conference shall be held immediately following a Meeting of States Parties or a Review Conference unless a majority of the States Parties request that it be held earlier.
4. Any amendment to this Convention shall be adopted by a majority of two-thirds of the States Parties present and voting at the Amendment Conference. The Depositary shall communicate any amendment so adopted to all States.
5. An amendment to this Convention shall enter into force for States Parties that have accepted the amendment on the date of deposit of acceptances by a majority of the States which were Parties at the date of adoption of the amendment. Thereafter it shall enter into force for any remaining State Party on the date of deposit of its instrument of acceptance.

Article 14

Costs and administrative tasks

1. The costs of the Meetings of States Parties, the Review Conferences and the Amendment Conferences shall be borne by the States Parties and States not party to this Convention participating therein, in accordance with the United Nations scale of assessment adjusted appropriately.
2. The costs incurred by the Secretary-General of the United Nations under Articles 7 and 8 of this Convention shall be borne by the States Parties in accordance with the United Nations scale of assessment adjusted appropriately.
3. The performance by the Secretary-General of the United Nations of administrative tasks assigned to him or her under this Convention is subject to an appropriate United Nations mandate.

Article 15

Signature

This Convention, done at Dublin on 30 May 2008, shall be open for signature at Oslo by all States on 3 December 2008 and thereafter at United Nations Headquarters in New York until its entry into force.

Article 16

Ratification, acceptance, approval or accession

1. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval by the Signatories.
2. It shall be open for accession by any State that has not signed the Convention.
3. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

Article 17

Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the first day of the sixth month after the month in which the thirtieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession has been deposited.
2. For any State that deposits its instrument of ratification, acceptance, approval or accession after the date of the deposit of the thirtieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, this Convention shall enter into force on the first day of the sixth month after the date on which that State has deposited its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 18

Provisional application

Any State may, at the time of its ratification, acceptance, approval or accession, declare that it will apply provisionally Article 1 of this Convention pending its entry into force for that State.

Article 19

Reservations

The Articles of this Convention shall not be subject to reservations.

Article 20

Duration and withdrawal

1. This Convention shall be of unlimited duration.
2. Each State Party shall, in exercising its national sovereignty, have the right to withdraw from this Convention. It shall give notice of such withdrawal to all other States Parties, to the Depositary and to the United Nations Security Council. Such instrument of withdrawal shall include a full explanation of the reasons motivating withdrawal.
3. Such withdrawal shall only take effect six months after the receipt of the instrument of withdrawal by the Depositary. If, however, on the expiry of that six- month period, the withdrawing State Party is engaged in an armed conflict, the withdrawal shall not take effect before the end of the armed conflict.

Article 21

Relations with States not party to this Convention

1. Each State Party shall encourage States not party to this Convention to ratify, accept, approve or accede to this Convention, with the goal of attracting the adherence of all States to this Convention.
2. Each State Party shall notify the governments of all States not party to this Convention, referred to in paragraph 3 of this Article, of its obligations under this Convention, shall promote the norms it establishes and shall make its best efforts to discourage States not party to this Convention from using cluster munitions.
3. Notwithstanding the provisions of Article 1 of this Convention and in accordance with international law, States Parties, their military personnel or nationals, may engage in military cooperation and operations with States not party to this Convention that might engage in activities prohibited to a State Party.
4. Nothing in paragraph 3 of this Article shall authorise a State Party:
  - a) To develop, produce or otherwise acquire cluster munitions;
  - b) To itself stockpile or transfer cluster munitions;

- c) To itself use cluster munitions; or
- d) To expressly request the use of cluster munitions in cases where the choice of munitions used is within its exclusive control.

Article 22

Depositary

The Secretary-General of the United Nations is hereby designated as the Depositary of this Convention.

Article 23

Authentic texts

The Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of this Convention shall be equally authentic.